

OPONENTSKÝ POSUDEK (RIGORÓZNÍ PRÁCE)

Jméno rigorózanta:	Mgr. Tomáš Behr
Téma práce:	Vybrané otázky dokazování ve věcech péče o nezletilé
Rozsah práce:	100 stran vlastního textu (dle prohlášení autora 278 671 znaků včetně mezer, tj. 154,82 NS)
Datum odevzdání práce:	25. února 2019 (el. verze) 5. března 2019 (tištěná verze)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Hodnocení aktuálnosti tématu je nutno rozčlenit do dvou rovin. Problematiku dokazování samu o sobě lze považovat za tradiční téma české procesualistiky. Autor se však nechce zabývat dokazováním obecně, nýbrž jeho dílčí výsečí, a to dokazováním v rámci řízení péče o nezletilé. Autor však chce analyzovat nejen tuto dílčí oblast dokazování, nýbrž ji chce zasadit do širšího rámce v rámci řízení ve věcech péče o nezletilé. Hodlá totiž přiblížit také klíčové konfliktní otázky, k jejichž řešení má dokazování přispět a rovněž pak s tím (volněji) související problematiku tzv. procesních odklonů. Snaha o syntetickou kombinaci těchto prvků není ve srovnatelných pracích zcela běžná a v tomto duchu lze tedy přístup autora považovat za nový, resp. aktuální (aktuálnost tématu je navíc umocněna probíhající diskusí o rekodifikaci civilního procesu, byť ta je zaměřena primárně na oblast řízení sporného).

Oponentské hodnocení: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózant osvojil teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje a zda je schopen jejich náležitě aplikace v samostatné tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Již z výše uvedeného vyplývá, že třebaže základní vymezení tématu je úzké, přesto v něm autor hodlá syntetickým způsobem propojit několik otázek, zjevně ve snaze zpracovat dané téma komplexně. To samozřejmě zvyšuje náročnost na úspěšné zpracování tématu. K tématu dokazování (i k tématu dokazování v řízení ve věcech péče soudu o nezletilé) lze nalézt standardní paletu literárních i časopiseckých zdrojů. Úspěšné zvládnutí tématu si však nelze představit bez práce s relevantní judikaturou, kterou musí autor ve světle cíle své práce kriticky hodnotit. To rovněž zvyšuje náročnost na úspěšné zvládnutí tématu.

Oponentské hodnocení: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat ze standardní odborné literatury, jak učebnicové, tak časopisecké, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce rozdělena do dvou hlavních celků. V jejich rámci se pak práce člení na devět kapitol, k čemuž je nutno připočítat úvod a závěr práce. Jak již naznačeno, autor se nehodlá zabývat pouze důkazními prostředky a dokazováním, nýbrž také otázkami souvisejícími. Z tohoto pohledu je adekvátní rozdělení práce na dva velké (hlavní) celky (části), a to důkazní prostředky a dokazování (část A) a konfliktní otázky řešené dokazováním, procesní odklon (část B). Rovněž členění na jednotlivé kapitoly v rámci obou částí lze považovat za adekvátní zvolené systematické práce. Autor v zásadě volí osvědčený postup od obecného k dílčímu (část A: kap. 1 – rozsah zjišťovaných skutečností; kap. 2 – výpověď dítěte, kap. 3 – rekodifikace –

výslech strany, kap. 4 a 5 – další důkazní prostředky). Pokud jde o část B, autor správně vystihuje klíčové otázky, kterým je v návaznosti na část A nutno věnovat podrobnější pozornost (presumpce střídavé péče, dluh na výživném, prospěšnost osvojení z ciziny – kap. 6 až 8). Vhodným doplňkem práce je pak kap. 9, věnovaná otázce tzv. odkonů (mediace, rodinná terapie, navykací plán, atd.). Jednotlivé kapitoly se dělí na menší celky. Jejich analýza z pohledu systematického a formálního by byla nad rámec tohoto posudku. V obecnosti však lze konstatovat, že také toto dílčí členění je zvoleno vhodné a je provedeno důsledně systematicky. Je třeba kladně hodnotit, že v závěru každé kapitoly je vždy věnována poslední podkapitola rekodifikaci civilního procesu a/nebo dílčím závěrům. To rovněž dokládá schopnost autora vystavět systematickou práci logicky.

Oponentské hodnocení: Systematika práce i formální členění odpovídá zvolenému tématu (i cílům, srov. dále), které si autor vytyčil a zároveň odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu,

4. Vyjádření k práci

Obecně lze konstatovat, že autor předložil práci, která – vzhledem ke snaze promítnout poznatky získané ohledně důkazních prostředků a dokazování v první části práce na dílčí otázky v části druhé – je čtivá a v níž jsou popisné pasáže (jimž se nelze v případě tohoto tématu zcela vyhnout) vyváženy čtenářsky zajímavými částmi, v nichž autor prezentuje své vlastní postoje. Již v úvodu autor upozorňuje, že: „*Spojovacím můstkem zvolených témat je dokazování, ačkoli v každé části práce nahlížené jinak.*“ V návaznosti na to pak formuluje cíl práce, a to: „*(nikoliv) celkový popis otázek dokazování, (...), nýbrž podání určitého plastického obrazu, jak se důkazní prostředky pojímají, co je jejich zvláštním rysem, co je třeba uvážit ještě před tím, než budou provedeny, jak se provádí a následně hodnotí, a že jsou s jejich prováděním spojeny náklady, nejen finanční, nebo časové, ale též osobní, což si ne každý rodič vždy uvědomí.*“ Konečně je třeba poznamenat, že předložená práce je prohloubením (či vyvrcholením) autorova zájmu o tuto oblast, neboť k danému tématu již publikoval v letech 2016 až 2019 sérii odborných článků (srov. s. 6).

Na práci kladně hodnotím zejm. její syntetickou část (tj. část B), z níž je zřejmé, že autor dovede obecné poznatky správně aplikovat na konkrétní problémy. Kladně hodnotím rovněž autorovu snahu o zařazení dílčího shrnutí na konec každé kapitoly a též zařazení úvahy nad dalším směřováním dané problematiky, zejm. v rámci debaty o rekodifikaci. Tím se mu podařilo úspěšně vypořádat s problematikou popisnosti práce, k níž mnozí autoři snadnou sklouznou. Rovněž kladně hodnotím zahraniční přesahy práce, zejm. do Rakouska. Vyzdvihuji, že autor pracoval s osmi judikáty rakouských soudů, jakož i s jejich stanovisky ke jmenování znalce soudem (srov. zejm. s. 110). Rovněž kladně hodnotím autorovu důslednou práci s judikaturou, a to jak soudů českých, tak slovenských a rovněž s judikaturou ESLP. Rovněž kladně hodnotím, že autor se na danou problematiku je (stále) schopen dívat nejen ryze juristicky, ale také lidsky (srov. např. s. 11 dole). Rovněž kladně hodnotím autorovy názory kritické (srov. např. na s. 76 ohledně presumpce střídavé péče) a rovněž autorovu schopnost analyzovat problematiku do značné hloubky (srov. např. s. 71 a násl.) a vyvozovat z toho kritické závěry (např. s. 76).

K práci však lze uvést také některé výtky, především formálního charakteru, resp. lze konstatovat, že práci by prospěla důkladnější jazyková a formální korektura. Tak např. hned v pozn. pod čarou č. 1 chybí úhoz mezerníku (J.Bureš), v pozn. č. 3 je věta, tudíž by měla začínat velkým písmenem, v pozn. č. 4 chybí tečka (Čl 174). Tamtéž (ale také na dalších místech práce) chybí povinný citační údaj: v případě elektronického zdroje on-line je třeba uvést datum, kdy byl odkaz autorem navštíven. Nad nadpisem dílčí podkapitoly by bylo vhodné vynechat řádek volný (např. s. 10 i jinde). Nesprávné je psaní sousloví typu „chceme-li“ apod. (autor nesprávně užívá pomlčky místo spojovníku, navíc oddělené úhozy mezerníku, např. s. 12 i jinde). Naopak na s. 13 dole mělo být užito pomlčky místo spojovníku. Úhozy mezerníku

rovněž patří do údaje o datu (správně např. 1. 1. 2001, autor píše 1.1.2001). Věta by neměla začínat zkratkou (např. s. 71: ESLP), zde je nutno rozepsat. Konečně je třeba upozornit, že právní předpisy či judikatura nejsou literaturou v tom slova smyslu, jak je použit v nadpisu na s. 106. Vhodnější je např. nadpis „Seznam zdrojů“ apod. Souhrnně lze konstatovat, že v práci není těchto drobných lapsů zanedbatelné množství. Naopak, je jich tolik, že již ruší čtenářův komfort a do jisté míry tak snižují hodnotu celé práce. Nelze nevidět, že jde o formální pochybení, na která by autora v průběhu práce jistě upozornil školitel, pokud by s ním práce byla konzultována.

Celkově tedy práci hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, vynikající především hloubkou a systematikou zpracování, v němž se promítají autorovy vlastní názory na danou problematiku. Celková hodnota práce je bohužel snížena výše uvedenými formálními (a povytce zbytečnými) nedostatky. Domnívám se však, že kvalita práce i tak stále na takové úrovni, že je plně na místě ji k obhajobě doporučit.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autor tento cíl splnil.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor při zpracování zvoleného tématu prokázal schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu. Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 2826 stran, představující 91 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by uchazeč nepostupoval při tvorbě práce <i>lege artis</i> .
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a je možno ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že pracoval s cca 50 publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru, včetně několika zdrojů zahraničních. K důkladné práci s judikaturou již výše. To je zcela dostačující vzhledem k požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autor téma zvolené v názvu práce zpracoval co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Lze tedy uzavřít, že autor zvolené téma zpracoval a vyčerpал dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Výtky k formální stránce výše, nicméně lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je standardní, výtky již výše.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky k práci jsou obsaženy již výše v textu.

6.2 Na s. 76 autor kritizuje presumpci zájmu dítěte na střídavé péči. V rámci obhajoby práce by autor mohl uvést k tomuto tématu podrobnější úvahu a zaměřit se především na to, zda je vůbec v silách zákonodárce formulovat ustanovení o péči o dítě pro dobu po rozvodu rodičů tak, aby bylo zřejmé, že hlavním hlediskem rozhodování soudu musí být vždy zájem konkrétního (!) dítěte.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce Závěrem lze konstatovat, že předložená rigorózní práce jak po stránce formální, tak i obsahové, i přes uvedené výhrady, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
---	--

V Praze dne 23. dubna 2019

JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
oponentka rigorózní práce